

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Széchenyi-téren, a hídkaputól kimenet balra a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délelőtt. Ára négyre 3 ft. o. ó. Hirdetési ár: 5 hasábos sorért 1-ór 7 kr., 2-ór 6 kr., 3-ór 5 kr. o. ó. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

A „nyiltér” cikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, oct. 21.

(D.) Hogyan fognak az erdélyi pártok csoportosulni azon erdélyi gyűlés körül, a mely küszöbön áll? Ez a kérdés, a melyre igen nehezen adhatni biztos feleletet.

Jobb oldal, bal oldal, centrum, szélső jobb, szélső bal itt nem lehet; mert hasonló pártábrándok irányja nincs még körvonalozva; de nem is jönnek szönyegre oly kérdések, melyek ily pártábrándokra nézve okul szolgálhatnak; azon egy kérdés, a mely az országgyűlés egyedüli tárgyát képezi, oly kérdés, mely mellett a jogfolytonosság tisztelői közt jól megférhet az aristocrata a demócratával, a reformer a conservatívval, mert törvény létezik, a mit a jogfolytonosság egyetlen egy barátja sem tagadhat meg, s melynek alapmagyarozatában egymástól semmi pártszinezet nem különbözhetik.

Hogy e törvény mennyit hagyott fenn és függőben Erdély autonóm hatásköréből, s hogy e hatáskör meghatározásába befolyjni az erdélyi külön képviseletnek, avagy csak emanatioi által is állhat-e jogában avagy nem? e kérdés körül lehetnek ugyan nézetábrándok, de nem hiszünk alkotmányos polgárt, a ki egy pozitív szentesített s gyakorlatilag is élvezett törvényt változtatni vagy módosítani ily téren óhajtna, sőt merészkednék, a mely tért éppen a szentesített s gyakorlott törvény folytán arra illetékesnek senki sem mondhat.

Ha így átfutólag vizsgáljuk tehát a kérdést, úgy találjuk, hogy itt a szönyegen levő tárgyra nézve az európai parlamentekben ismert pártábrándokat nem fogjuk fel találni, s ebből azt lehetne kihuzni, hogy ott a vitaközlésre sem lesz semmi nagy alkalom; de fájdalom nem alkotmányos elvek, hanem néptöredéki érdekek, s két elbukott rendszer hagyományai vegyülnek be a jelenlegi helyzetbe; s könnyen megtörténhetik az octroy és bureaucratismus s az ezek által felhasznált ocleracia hivatkozni s követelni fognak, melyeknek corpus jurisa az érdek.

Természetes, hogy ezen irányt semmi helyes ész nem méltányolhatja, s lázas idők felhasznált eszközei még soha sem váltak hétkés és rendes idők factoraivá; de mástól azt sem felelhetjük, hogy a birodalom még mindég nagy politikai hullámzás közt áll, habár a királyi folség az alkotmányos érdelembe helyezi most archimedesi pontját; s habár biztosan reméljük, hogy a korona nagy meggyőződése a hullámok közel csillapultát jelzi: vannak azonban emberek, kiknek életéhez nagy részben köve van a történelem sükere, s mi nem felelhetjük egy conservatív fitekintélynek e napokban közöttünk tett azon megjegyzését „minden siker attól függ, ha az Isten Ferencz József császár ő Felségét, és Deák Ferenczet egészében és életben megtartja, míg a birodalom elrendezésének révpartijához jutunk.”

E mondat, a mily classikus, oly sok alappal bír, s midőn egy egyszerű magyar nemes, a régi ellenzék egyik vezéré, a nagy kérdésben egy színvonala állitva látjuk a királylyal, és pedig a régi conservatív párt egy olygarchicus állásu tagja által, mely párt tudjuk, mily viszályban állott egykor az ellenzékkel; akkor meg lehetünk győződve, hogy a nemzet éppen oly egy, a mennyire bensőleg bizik azon királyban, a ki nagy lesz, nagyobb, mint elődei, ha cseljájat kivinni tudandja; de még akkor is, ha szándékai világbonnyodalmak miatt megtörméne; lovagias és nemesen kegyelmes volt a magyar nemzet iránt, midőn azon impulsusnak engedve, melyet szívében a meglátogatott magyar nemzet hűségnyilatkozata keltett fel; szakított egy közbeékelts rendszerrel, s igazságot kívánt tenni a pozitív törvénynek.

A király legutóbbi nyilatkozványai igazságot szolgáltatottak a legitim álláspontnak, azokban a magyar királyi korona egysége és jogfolytonossága el levén ismerve, mindaddig, míg netalán újabb kormánymagyarozatok a királyi eszmét alapértelméből ki nem forgatják, a mi álláspontunk tiszta és világos. Élünkben maga a király áll, az alkotmányos nemzet így visszakapta törvényes vezérét, a mely alatt a mint évezredes történelmünk bizonyítja, mindig győztünk; mert mi nem a szerint ragaszkodtunk királyunk-

hoz, a mennyiben minket fizetett; hanem a trónt néztük mindig országos és alkotmányos életünk alapföltételének, s a mint a trón törvényeinket tisztelte, annak dicsőségeért vagyunk és életünk millióit áldoztuk fel s áldozni készek vagyunk békében is úgy mint csatákon.

A történelem bizonyítja, hogy most uralkodó dinastiánk már legelőbb is a magyar koronától kapta hatalmát, s vállunkon emelkedett európai nagyhatalommá, Mária Terézia magyar vérell szerzette vissza örökös tartományait, és I-ső Napoleon nem maradhatott Bécsben, mihelyt Ferencz császár egyik magyar vérérdőből indult ki, a magyar királyság erejével visszazerezni birodalmát s koronája fényét.

Midőn, reméljük a jövő tavasszal, megjön a koronázás nagy napja, s a magyarok királya Szent István kardjával a világ négy része felé vág, jelentve, hogy mint a magyarok fejedelme védeni fogja e korona egységét s integritását bárholnan jövő ellenségek ellen; akkor elkezdve a Mátra-hegytől Csíkszék Tarkó szikláig hét-nyolcz millió magyar harczosa lesz a magyar királyunk; mert a nemzet alkotmányát védelmező király mellett még a magyar csesemő is a mese Herkulése módjára kész lesz megfojtani a kigyót.

Mi örök ez egységét királyságunk ezen unioját követeljük vissza, mit tőlünk elvenni joga senkinek sem volt, mert az törvényünkben kimondott, s mely egyedül tehet képekké minket megadhatni azt, a mivel királyunknak s közös hazánknak tartozunk.

A régi pártviszály, mely Erdélyt a trónkövetelők dicsvágya miatt külön tartotta, megtörtött még akkor, midőn Erdély, habár laza kötelekkel a magyar koronához visszatért 1690-ben. Az óta meggyőződünk, hogy a katolikus nem falja fel a protestant és óhitűt; az óta meggyőződünk, hogy csak nagyobb államtest képes kibontakozni a nepotismus karjai közül, s megadni a valódi érdemeket, a mi az övé; hogy csak nagyobb államtest képezhet nagy polgári jellemeket, s vivhatja ki a polgári jóllét, és szabadság corretebb eredményeit. — Egy külön Erdély alkotmányos életre képtelen, s egész politikai élete kisszerű családi viszály s eredménye szegénység, és hátramaradás. — E szegénység, e hátramaradás, e tehetlenség örvényéből bontakoztunk ki, midőn törvényhozásunk a királyi korona közvetlen egységét kimondotta; ugyanazon törvényhozásunk, a mely kimondá annak idejében a separatist, s ki mondá I. Lipót alatt a magyar koronához való közvetlenebb visszatérést, mely mindig intézkedett a jogfolytonosság s ös szerződések alapján ezen terület, és önmaga felett, s mely fölé senkinek sincs joga illetéketlen tribunalokat állítani. E szerint Erdélyben egyetlen egy alkotmányhoz értő polgár, s a Királyhágon túl sincsen senki a „Pesti Hirnök” szerkesztőjén kívül, a ki Erdélynek az anyakirályssággal kimondott, szentesített, s tetteleg is végrehajtott törvényhozási s kormányzati egységét kétségbehozhatná.

Ez alapgonddal megterhetlenül egy a nemzet, s meg vagyunk győződve, hogy ez alapeszmén kívül a kiegyenlítés lehetőségének semmi útja nincs.

Ezen tul kezdődnek már a pártábrándoknak oly kérdései, a melyek a közös magyar országgyűlésen lehetnek eldönthető, s melyeknél a nézetek egymástól eltérhetnek.

Egyrészt kíván absolut unio, másrészt meg akarja tartani Erdély nagyobb helyhatósági jogait is.

Egyrészt Erdélyt a mostani követválasztó hatóságok historiai joga szerint kívánja a közös országgyűlésen képviseltetni; másrészt azt követeli, hogy a királyság közjoga egy levén, a képviseleti jog itt is minden 30,000 lélek után megadássék; másrészt kész ezt is megadni, de a kisebb lélekszámmal bíró szász hatóságok, s a taxas helyek a királyi városok képviseleti jogának megtartása mellett.

Egyrészt Erdélynek igazságszolgáltatási külön autonomiát követel, s kívánja, hogy főtörvényseke, ha Pesten is, de külön álljon; másrészt a királyság régi joga alapján együttes főtörvényseket óhajt; harmadik rész

Erdélyben kívánja hagyni a főtörvényseket, fentartva a recursus jogát a királyi curiához Pestre.

Egyrészt Erdély három ös területének külön első folyamodási törvényseket kíván, hivatkozva a pereknél a jogegyenlőség kimondása utáni megszaporodására, s a fórumokra a külön nemzetiségek intelligentiájának biztosabb befolyására; másrészt nem akarván tulterhelni az ország pénztárát elégnék lát egy meg bővített s szakokra felosztott királyi táblát stb.

Egyrészt a központi ministeriummal egyenesen a főispánokat, másrészt az annak szintén alárendelt guberniumot, harmadik rész, a három ös területnek a szászok grófja példájára visszaállitandó három főemberét akarja közvetlen összeköttetésbe hozni.

Száz meg száz ily kérdés-árnyalat van, a mely komoly discussio alá még nem hoztatván, párt- vagy nézetábrándokat ki sem fejthetett; de, a melyek a szerint fognak kifejledni, a mint az erdélyi testvér nemzeti ségek a föszámában u. m. „a törvényhozás, és fő kormányzat egységében” velünk kezett fogva a föltételek részletes formulázásánál velünk érdekeikkel s érdekekkel megfelelően egyetérteni készek leendenek.

Mint hogy azonban ama kérdések legnagyobb része az erdélyi gyűlés alatt is csak az ott megjelenendő külön nemzetiségű képviselők közti eszmecserek tárgyat képezheti; úgy világosan belátható, hogy Erdélyben ez előgyűlésen jobb oldal, baloldal és centrum nem lehet; hanem körül-belől úgy lesz, mint régen volt: külön-külön oldalon lesznek a regalisták, a székeklyöld, megyék, városok s a királyföld követei.

Ha — mire az oláh, és szász lapok agítálnak — azon ajku hivatalnokok és képviselők nem fognak az erdélyi gyűlésen megjeleni, ez éppen nem fogja nehezíteni ügyünket. Ezzel ök csak azt fejezik ki, hogy ragaszkodnak a reichsrathhoz, és Erdélynek Schmerling által végrehajtott új separatizához, és e kérdésben nem akarnak semmit alkudni.

Mi akkor is a pozitív törvény végrehajtatását kerendjük a végrehajtó hatalomtól, melynek ez jogában áll.

És reméljük, hogy a végrehajtó hatalom teljesítendi feladatát, és midőn így illetékes helyen a közös országgyűlésen megint együtt lehetünk, s az alkotmányos jog-alapok egyértelmű felfogása által az országgyűlés ment lenne a particularis érdekek meddő discussiojától, s az alkotmányos szabadelvűség azon általános eszmébe tartamát magát, a melyek kivívása által az európai szabad országokban az osztályok és nemzetiségek minden surlodás nélkül jól élfernek egymás mellett.

És minden bizonynyal minden európai alkotmányos felfogás szerint ezen kiváltságok, előjogok, s megkülönböztetések nélküli teljes jogegyenlőség megállapítása volna a legcorretebb, leghelyesebb intézmény, a melyre összeskirályságunk szebb jövőjének kezességét fektethetnők.

Erdélyben tehát megállitott programmu pártábrándok ma nincsenek, Erdélyben csak két párt létezik, a legitimisták és octroy-isták pártja.

De miután a korona felhagyott az octroy-ikkal, az utóbbi pártnak jövője annál kevésbé lehet, mert álláspontját az európai közvélemény is rég elítélte, midőn e földkerekségen sehol sem mutatkozott még egyetlen néptöredék is, a mely alkotmányát octroyozások által önkint engedte, vagy a mi még rendkívülbb, kívánta volna megváltoztatni.

A törvényhozás által hozott intézményekhez való ragaszkodás becsületére válik minden honpolgárnak, az alkotmányos uton hozott törvények octroyk általi elfiportatása az önérdéknek oly indiciumait tünteti ki a polgároknál, melyekben a jóakarataknak a politikai érettségnek senki legkisebb nyomát sem képes fölfedezni.

Deák Ferencz nyilvánítása.

A követválasztásoknál a hazafi buzgalom az individualis hűséggal, valamint érdekeltségekkel gyakran párvonaloson emelkedve a felszínre, főként a mi helyzetünkben, midőn a nemzet kebe-

leben erősebben körvonalozott pártok nem léteznek, a követség elnyerésére törekvők minden lehetőségeket elékeresnek, s mi ildomosnak is tartunk minden oly indokot, a mely az elvek terén mozog; de ildomtalannak s kiskorúságra mutatónak minden olyat, a mely alaptalan gyannúsításokat, vagy a nép szédítésére s politikai érzületének megzavarására szolgáló biztatásokat, kecsgetéseket involvál.

Mi azt óhajtánok, miképp nemzetünk oly gazdag legyen az érdemben és jellemben, hogy érdemmel érdemet, jellemmel jellemet, képességgel képességet állithasson szemben: hogy a nép ezen erkölesi factorok dús készletéből választhassa azt, a melyik szívének s eszének leginkább tetszik. Most, midőn pártokat nem állithatunk fel; midőn nincs magyar, a ki az ország törvényeit áruba bocsátani kész lenne; de van egy nagy feladat mindnyájunk előtt, higgadtól észszel s helyes tapintattal állítani fel érveinket szemben a felmerülő érvek ellen, s a történelem, szerződések és pozitív törvények fegyvereivel védeni mindnyájunk előtt szent alkotmányunkat az ellene intézett és intézendő támadások ellen; vagy az idők feltett követeléseit úgy illesztetni be az alkotmány keretei közé, hogy ez által éket ne tűhessenek ezredéves önállásunk s szabadságunk azon granit sziklájában, melynek élén biztosan állott meg ekkorig koronánk és nemzeti királyságunk, most, midőn a hon-atyák ítélő s törvényalkotó képessége inkább próbára lehet téve, mint valaha, valóban legbiztosabb eljárás lett volna az, a mit mi is ajánlottunk, miképp mindenütt a megyék s hatóságok összes értelmisége, személyes ráncokorok mellőzésével, hivatott volna egybe, s az szölította volna fel ismert jobb képességeit a je-löltség elfogadására.

Sok helyütt megtörtént ez, más helyütt személyek feletti pártok alakultak, s heves választási jelenetekre ígérnek kilátást.

E közben különböző érvek hozatnak fel, melyek által a pártok jelöltjeik előnyeit indokolni törekcsenek; ily érvt hoztak fel többben a Királyhágon tuli hatóságokban, hivatkozván a királyság nagy tekintélyére, miképp az ő nézete volna az, hogy a választók 1861-i képviselőiket újból válasszák meg, mert meg nem választás esetében bizalmatlansági szavazatot tennének az 1861-iki országgyűlés eljárása ellen.

Erre Deák Ferencz megteszi nyilvánítását a „Pesti Napló” idei 240-dik számában, a mint következők:

Pesti, oct. 18. 1865.

Az october 17-ki Naplóban egy levél közöl-tetik Nagy-Váradról, mely többek nevében van írva. Ezen levél szerint sokak által az én nevemmel hozatik kapcsolatba némelyeknek azon eszméje: hogy „kötelesség minden 1861-ki képviselőt, ha csak az physique vagy moralerit képtelenség nem lett, saját kerületében újra megválasztani, és pedig azért, mert mintán a kormány 1861-ben az országgyűlést feloszlatta, s most az új országgyűlés összehívásával mintegy a nemzetre appellált, a nemzetnek az 1861-iki követek újabb megválasztásával kell bizonyítani hű ragaszkodását az alkotmányhoz és azon elvekhez, melyek az 1861-iki országgyűlés kimondott.”

A választási mozgalmakba sem közvetve, sem közvetlenül nem kívánok avatkozni, s még a várad-i levélre sem szólaltam volna fel, de több oldalról, több ízben, s majdnem naponként intézetnek hozzám egyenes felszólítások szóban és írásban az iránt, vajjon igaz-e, hogy én voltam egyik, ki a fentebb említett elvet felállitottam, s határozattá emelni segitettem. Egyesek és községek nevében kér-dezik tőlem, szabad-e más képviselőt választaniok a helyett, ki a kerületet 1861-ben képviselte, s van-e csakugyan általános határozat, mely öket ebben gátolja? Ily egyenesen hozzám intézett kérdések és felszólítások folytán nem lehet tovább hallgatnom, s emondom nehány sorban mind ezekre, mind a várad-i levélnek reám vonatkozó tartalmára válaszomat.

Alkotmányos országban, midőn a törvényho-zás terén valamely fontos kérdés felett egy részről a fejedelem, más részről a nemzet képviselőinek többsége megegyezni nem tudnak, s a fejedelem az országgyűlést feloszlatta, új választásokat rendel, s az országgyűlést ismét összehívja, ezen eljárásnak alkotmányos értelme csakugyan az, hogy a fejedelem a képviselők véleményének ellenében magára a nemzetre hivatkozok. Mert miután a képviselők saját egyéni meggyőződésük szerint járnak el, mindamellett, hogy öket a nemzet bizalma választotta, fontosabb kérdéseknél is megtörténhetik, hogy a képviselők többségének véleménye lényegesen eltér a nemzet többségének véleményétől. Az új választások tehát alkalmul szolgálnak a nemzetnek, hogy

a választás által nyilatkozzék: vajjon helyesi-e vagy kárhoztatja volt képviselőinek elveit és eljárását? Helyes esetében vagy az előbbieket választja meg ismét, vagy választ más egyéneket is, de ugyan oly elvéket. Kárhoztatás esetében pedig ellenkező elvű egyénekre megy át a többség bizalma.

A helyeslés tehát nem a személyeknek, hanem az elveknek ugyanazonosságában fekszik, s a nemzet éppen egy kifejezi ragaszkodását ugyanazon elvekhez, melyekből volt képviselői kiindultak, hanemelyek helyett másokat választ, de ugyanazon elvéket, mintha egytől egyig az előbbieket választotta volna meg.

A haza érdekében szükséges, hogy a választás mindenütt a bizalom tiszta kifolyása legyen. A bizalomnak főfeltétele kétségtelenül az, hogy a választandók elvei a választók többségének elveivel főkérdésenként ellentétben ne legyenek. De a hol ezen feltétel több képviselői jelöltben egyaránt megvan, ott a bizalomnak több egyéb, igen alapos motívumai is vannak, melyek között bizonyosan fontosabb a nagyobb képesség, mint azon körülmény, hogy a jelöltek egyike a kerületet már előbb is képviselte. Ily esetben a választók szebben, nemesebben, s a hazára nézve hasznosabban gyakorolják választási jogukat, ha oly jelöltek közül, kik elveiknél és jellemüknél fogva egyaránt méltók a bizalomra, a nagyobb képességet veszik főképp tekintetbe.

Ezen általános és tisztán objective tartott nézeteimből láthatja ki-ki, hogy én azon elvet vagy eszmét, melyet a váradi levél is emlit, fel nem állítottam, s azt határozattá emelni nem segítetttem és nem is óhajtottam. De nem is tudok ily határozatról semmit. Lehet, hogy valahol több hazafiak abban állapodnak meg maguk között, hogy az 1861-diki követeket fogják megválasztani, s a mennyire lehet, azok megválasztására fognak törekedni. Ily megállapodás teljesen szabadságában áll bárkinek, de az egyedül azoknak szolgálatat zsinórmentésül, kik a megállapodást önként elfogadják, másokra azonban érvényes és kötelező erővel nem bírhat. Saját választási szabadságát ki-ki lekötheti, de másét senki.

Nem is hiszem, hogy ily megállapodásokat maguk a megállapodók másnak kívánják tekinteni, mint egyszerű nézetek. Tovább menni, s arra mások irányában mint kötelezőre hivatkozni, eröltetés volna, és jogtalan korlátozása a választási szabadságnak, melyet senki nem akarhat.

A mi a nagyváradi levélnek személyemre vonatkozó részét illeti, köszönöm azon kedvező véle-ményt, melyet a levél írói személyem iránt kijelen-tettek; úgy tekintem azt, mint szívélyes ragaszkodást, de ha örülni tudnék annak, hogy bárki a maga jobb meggyőzését egyenesen és egyedül az én személyem iránti tiszteletnek áldozza fel, midőn a haza javáról van szó, becsülést sem érdemelnék, annál kevésbé tiszteletet. Örülök, ha valakit okok-ról, minden más motívumot helytelennek tartok, s legfontosabb okajtasom az: hogy közdolgainkban minél több objectivitással és minél kevesebb subjecti-vitással járjunk el.

A pietas szép és szent dolog, mely sok jó-nak, hasznosnak, nemesnek forrása; de politikai téri-nen egyes ember érje be azzal, ha polgárait be-csüllik, minden fáradozásainak ez legszebb jutalma. Közügyekben csak egy pietasnak szabad uralkodni, azon pietasnak, melynek tárgya a Haza.

Deák Ferencz.

Követválasztási mozgalmak.

Sz. 92.

Tordamegye főispánjától.

Hogy a követválasztásban nyilatkozó fontos polgári-jog gyakorlata, minden választójoggal bíró-nál magát érvényesíthesse, nemes Tordamegyében a kellő intézkedéseket megtenni el nem mulasztot-tam. Azonban nehogy a megye területén kívül lakó választóknak a megye körébe tett intézkedések tudomásokra nem jövén, a választási jogok gyakor-latától elzárassanak, kötelességemnek ösmertem, ne-mes Tordamegye területén kívül lakó választóit hir-lapilag értesíteni: miszerint jelen év novemb. 19-én Kolozsvár szab. kir. városában ö. cs. kir. apostoli Felsége által 1865. év szeptember 1-ső napján kelt kegyelmes királyi leirata által egybehívott ország-gyűlésre küldendő tordamegyei követek megválasz-tása nemes Torda városában jelen év nov. 13-kán veendi kezdetét, és mindaddig félbenszakasztság nél-kül folytatatták, míg a követek megválasztatnak. Torda, october 21-én 1865.

b. Kemény György, főispán.

Tájékozási szolgáló felvilágosítás *)

Mintán Kolozsvár városának lelkes, és elvbü polgárai, éppen az alkotmányt vérszel fenyegető legkényesebb körülmények között, engemet egymás-után kérészer tiszteltek meg bizalmukkal, s válasz-tottak „képviselőjünknek“, az által még ismeretesebbé lett igénytelen nevem egész városunk kö-rében. S most úgy látszik, éppen „az“ akarták némelyek arra felhasználni, hogy a közeledő „kö-vetválasztásra“ nevemet is emlegetve zavart

*) Szívesen kérek t. „Korunk“ t. szerkesztője e cik-kek heves lapjába fölvetelére. Szerk.

idézhessenek elő. Ezen lehető zavar, és félreértés kikerültetés tekintetéből ezennel kijelentem: „hogy én a „követjelöltségre“ nem is gondolt-am, s nem is gondolk; sőt — ismerő-seim ez ügybeni kérdéseire határozottan kijelentem: hogy semmi szín alatt nem akarom „nevemet“ föl is említtetni, s az ellen ezennel nyíltan, és ünnepélyesen tiltá-kozom is.

Van nekünk két tisztelt „jelöltünk“: gróf L. M. és M. L. személyeikben, kik mellé lelkünk teljes nyugodtságával sorakozhatunk. Nem is enge-met illet; de nincs is miért fölemlitnem a két tisz-telt nevet, rövid időn a tisztelet és közvélemény hangosan fogja azokat kiáltani.

Kolozsvárt, october 22-kén 1865.

Bányai Vitális s. k.

Gyula-Fehérvár, oct. 21.

Városunk polgársága az 1848 tól fogva emlé-kezetes october hó 21-ikét, a melyet eddig csak egyházi imájával szentelt meg, ma polgári örm-mel is ülte meg; ugyanis: Dánffi Károly választó polgár indítványára egybegyűlt a kaszinó társalgó-termében a végett, hogy a Kolozsvárt leendő országgyűlésre küldendő képviselőibe egyakaratu meg-állapodást hozzon létre, a gyűlést indítványozó ékes beszéddel nyitotta meg a tanácskozást; melyre választó polgár és esperes Elekes Károly ajánlotta, hogy városunknak sokszor megválasztott és több országgyűléseken volt képviselője Szoboszló György, ugy szintén b. Kemény Gábor szebeni országgyű-lésre megválasztott képviselő, kinek tollából eredt azon felirat, mely a sajtó szabadabb mozog-hatásáig nem láthatott világot, választassanak meg. Az ajánlat egy szívvel lélekkel fogadtatták, s mind-járt a gyűlésből a tanács részéről két, és a választó polgárság részéről ismét két küldöttek által az egyik követjelölt Szoboszló György felkérte a választó polgárság körébe megjelenésre, hová megjelenve hosszas éljönél üdvözöltetett. Az ajánlattevő szép beszédében kérte fel a polgárság nevében a képví-selőség elvállalására, emondván főleg, hogy sok-kal ismeretesebb multja a polgárság előtt, mintsem politikai hitvallásáról programot kívánna. Tisztelt követjelölt megindult szívvel nyilatkozta ki, hogy a lelkesedésnek s irányában tanusított bizodalom-nak ellene állani nem képes, s ha multját ismerik, a midőn sokszor férfias erőt tanusított nehéz küz-delmekben, ezen egybe megváltozást érzi, mivel férfias elhatározottsággal volt, hogy követséget ne vállaljon, s mégis elhatározásában megengadtattott. Másik követjelöltnek még eddig nincs tudomására téve a választó polgárság egybehangzó akarata, azonban teljes reményvel van a polgár-ság, hogy valamint ő határozottan ragaszkodik a követjelölt ur személyéhez, s ezen ragaszkodása által tanusítani kívánja, hogy a szebeni országgyű-lésen tett eljárásait helyesi, ugy a követjelölt ur is nem fogja visszautasítani a károly-fejérvári pol-gártársak akarátját. *)

Kül- és belföldi levelezés.

Sz. Somlyó, oct. 16.

Mintán mind mostanig sem láttam a hírlapok-ban tudósítást a felől, miként lépett kis megyék a politikai élet újra megnyílt, reményről virító me-zejére, röviden tudósítani kívánom a tisztelt szer-kesztőnek Krasznamegye közelmúlt lépteiről.

Értésére esvén e megye értelmiségének, hogy gr. Bánfffi Béla nevezetett ki főispánná, egy igen tekintélyes üdvözlő bizottság ment ki a tisztelt gróf-hoz sz.-nagyfalusi birtokára: a birtokosság és pap-ság részéről öt üdvözlőni. Eme szívélyes üdvözlőlet és fogadtatás után még az napon (szeptember 25-én) magán értekezlet tartatott Sz.-Somlyón, főispánunk által constatirozva lőn, hogy habár Majláth kor-mánya a törvényesség terén nem is áll, miután nem csak szavaiból tűnik ki azon igyekezett a tör-vényes tétérre juthatást előidézni, de már e tekintet-ben nevezetes vívmányokra is hivatkoztak, támog-atni kívánják a fenálló kormányt mindaddig, míg a törvényes önállóság elérése irányadója annak. Tetézzvén ezen megállapodást azon bizalom, mely-lyel az újonnan kinevezett főispánunk iránt van a megye; örömmel kínálkozott az értelmesség kezét nyújtani, az új politikai actioha belépve ségdékezt nyújtani.

Folyó october 7-én végre megtartatott a bi-zottmányi gyűlés. Nagy számmal gyűlt össze a megye bizottmánya teljes érdekességével és rokon-szenvével kísérve az egész értelmességnek. Tisztelt főispánunk ismert régi tollával és mély belátásával vázolta az új fordulat főbb momentumait. A hála tűzét gyújtotta meg a hazafiság oltárán a rendkívüli pályát baladó, dicső Fejedelem iránt, a bizalmat öregbítette Majláth erőteljes működési irányában és harsány éljenekbe tört ki a gyűlés a beszéd végén a Fejedelmet illetvén. És hasonló harsány szűnni nem akaró éljenek fogadták ő Felsége leirátát, melyben az országgyűlésre Krasznamegye meghiva-tik; és éljenekkel kísérték a helytartótanács ama

*) Báró Kemény Gábor hivata van feledhetlen atyá-jnak hiányát pótolni az erdélyi terület képviselői közt; va-lamint Fejérvár város polgárainak dicséretére vállik, hogy e li-tüös talentomu férfura fordítá figyelmét, egy bizonynyal báró Kemény Gábor is becsületére lesz azon nemes városnak. Szerk.

rendeletét, melyben a megye utasítattik a központi választmányt alakítani, míg a követválasztásokat eszközölje. Eme helytartósági intézvény tárgyalását egészen mellőzve, nehogy a tulbuzgalommal nehé-zéseket gürdítsen az egybeendő országgyűlés elébe, melytől egyedül lehet várni ügyeink jobbra-fordultának megszilárdítását, a birodalomban létező feszültség megszüntetését: rögton a központi vá-lasztó bizottmány megalkotásához kívántunk fogni. Ennek folytán elnököl gróf főispánunk az 1861-ben választott és általa most viszont kinevezett első alispánt Lázár János urat ajánlotta a központi bi-zottmány elnökéül, ki egyhangulag elfogadtatott és választó bizottmánya is megválasztotta.

A napi ünnepélyeket fáklászene végezte be, melylyel tiszteletét és bizalmát mutatta be a részt-vevő közönség újonnan kinevezett főispánja gróf Bánfffi Béla és 1861-ben volt főispán b. Bánfffi Al-bert iránt, ki most más tétérn kíván, ha jól va-gyunk értesítve, nagy tevékenységével a megyének, illetőleg közvetve az országnak szolgálatjára lenni. Ugyanis a sz.-somlyói választókertület követjelöltei közt első sorban a tisztelt bárót emliti. Fellépett egyebiránt még itt, mint jelölt, Bagossy Sándor, 1861-ki képviselőnk, és egy román.

Sz. Somlyó, oct. 16.

Kövrvidékének e mai napra hirdetett bizott-mányi gyűlése nagy közönség jelenlétében tar-tatott meg.

A gyűlést megelőzőleg több helyütt értekez-letek tartattak, s volt ily értekezletekben szó arról is, miután Kövrvidékének a gyűlés tarthatási joga 861. innen megengedettett és a jeleni gyűlés csak ad hoc hivatott egybe, ezért felszólalás történjen s különösen pedig, miután Kövr főkapitánya e jelen változások daczára, a vidék tekintélyesebbjei kéré-sére se mozdított el, és Kövrvidékén a szemé-lyes érdekek és személyes üldözötések nagy mérv-ben gyakoroltattak, ezért felszólalások történjenek; de az értelmiség ezekről értesülvén, sikerült ezt meggátolni és a gyűlés ilyenén készületek daczára a nem várt csendben folyt le.

Hogy az olvasó magának az érdekeltségek-ről némi fogalmat szerezhesen, im leírom az egész gyűlés folyamát részletesen: a főkapitány bevett szokás szerint küldöttség által hivatott meg, a ki megjelenvén.

Elnöki székét elfoglalva, azon szavakat mon-dá: „jó lenne a szabadba menni, a helyiség a nagy számú közönség elfogadására nagyon szűk“, de ez ajánlata nem fogadtatott el; mire kijelenté, miszerint az országgyűlést urunk ő Felsége de-czember 10-re kegyelmesen egybehíván, a gyűlést e végett hivatá egybe, mire az országgyűlést ösz-szehívó királyi parancsot olvastatta fel, mit a jelen levők fenállva hallgattak végig, s midőn annak szövegében ő Felsége személyesen leendő megnyí-tása olvastatott, éljénzésre tört ki a közönség; fel-olvasás után Pap József első alkaptány indítvá-nyozá, hogy ő Felségének hálafelirat, a kormány-élén álló férfiakhoz bizalmi felirat intézteszen.

Pap Zsigmond törvényszéki ülnök az indít-ványt pártolja, de óvást tesz javaslatba, hogy mi-után Kövrvidékének gyűlés tarthatási joga meg-volt, a korlátnok és tárnok ö nmftgaikhoz inté-zendő feliratban a gyűlések további tarthatási joga foglaltatna be.

Butyán László, t. ügyész, a Pap József indítvá-nyát pártolja, de a hálafelirat szövegébe a nemze-tiségi kérdések megoldásának a kir. előterjesztvé-nyekben felteletet kéri beiktatni, és ezt indítvány-ként terjeszti elő.

Smitzer, prépost, ismeretes ékes szólásával az első indítványt pártolja; de a hálafeliratba újabb kérdést bele szőni nem látta helyén.

Medán, főjegyző, Butyán Lászlót pártolja, és a gyűlések további tarthatásától eláll, nem kívánja az ország többi megyéitől megkülönböztetni.

Butyán a prépost ő nsága szavaire megjegyzi, hogy az Istennek, mikor könyörögnék vagy hála-lkodnak, akkor is kérés vegyítetik a könyörgésbe, s így indítványától nem áll el.

Sebe Sándor, ügyész, a Pap József indítványt pártolja, a nemzeti kérdések megoldásáért külön felírást javál, a gyűlések tarthatása iránt, miután ellilő rendelet nem létezik, azokért kérényyezni nem látja helyén, az eddigi gyűlések nem tartását a környülményeknek tulajdonítja és jegyzőkönyvbe ezt kifejeztetni látja helyén, s jövőre a gyűlések rendes tartása iránti kívánalmát fejzte ki.

Kovács Lőrincz biz. tag (volt bényi képviselő) a hála-feliratot pártolja, a nemzeti kérdések meg-oldása iránti szándékát ő Felségének a kir. meg-hívó levél szövegében látja.

Katona Miklós hason értelemben nyilatkozik, s miután a volt országgyűlésen már e kérdés vita tárgya is volt, nem látja helyén a hálafeliratba beszőni.

Butyán a Katona szavait taglalga, s abban sértéseket lát, de mint művelt ember szó nélkül hagyja.

Katona szavait részletezi s kimutatja, hogy sérteni nem szándékozott.

Kesely, esperest, hálafeliratot szavaz a Butyán által tett módosítással, Katona az ügyet magyar szempontról állítja, hogy felfogta.

Katona újabb magyarázatot ad.

Kesely kijelenti, ő nem aként fogta fel. Pap József, alkaptány, kérdést tesz már, mi-bez szöljünk, mert annyi az indítvány, a hányan szöolttak; a volt országgyűlésen igaz, hogy az osztályokba már a nemzeti kérdések kiegyenlítése tárgyalás alatt volt, de közbejövén a feloszlása az országgyűlésnek, nem tárgyalattott a javaslatba hoz-za, hogy a hálafeliratban csak reményt kellene ki-fejezni, hogy ezen kérdés kiegyenlítését ő Felsége első rendű kérdések közt meg fogja oldatni.

Drágos Pál, törvényszéki ülnök, a hálafeliratot pártolja, a gyűlés tartására nézt nem látja a hely-en a bizalmi feliratokban megemliteni, hanem jegyzőkönyvbe kifejezni, miszerint jövőre a főka-pitány kéressen meg azok tartása iránt, annyival inkább, mert daczára annak, hogy a gyűlések be-tiltva nem voltak, a jeleni gyűlés is csak ad hoc hivatott össze.

Többen nem áll, mások ugy van. Szóló kéri, véteszen elő a körrendelet, mire fel is olvastatik, a szóló állítása igazolvan lévén, általános „helyeslés.“

Medán újból ismétli előbbi nyilatkozatát. Erre ellenmondások, többen Drágos nyilatkoz-atát pártolák.

Felszólalások: már mihez szöljünk? Elnök a hálafeliratnak indítványozó általi szer-kesztését kimondja mind többséget, közbeszólás, de meg kell állítani a szövegét: nehány szövallás után Pap József újból tett nyilatkozata szerint lőn megállítva, és a feliratok összeállítására bizottmányi tagok nevezettek ki.

Sebe Sándor említésbe hozá a gyűlés nem tartását és jövőbeni tartását — újabb vitalkozás? Drágos Pál kettémetszé azon nyilatkozatát, hogy csak jegyzőkönyvileg fejeztessen ki, miszerint eltiltva a gyűlésezés nem lévén, jövőre a főka-pitány gyűlések tartására szöolltassék fel, s egyszerű felhívást tesz, hogy a választó helyek és középonti bizottmány alakításához kellene fogni. Helyeslésre talált, és határozatra emelkedett.

Ekkor Pap József fellép, hogy ő előleges ér-tekezletet tartva, a járásoknak a 848- és 861-beli feloszlása lőn megállítva, a választó helyekre bá-rom vélemény nyilvánult, a felső-kertültre t. i. a kis-nyiresire ugyan a régi, de az alsó vagy reme-tei kerültre némelyek Somkútát, mások Kövárt te-vék javaslatba, mások pedig Remete mellett nyi-latkoztak — erre vitalkozás kezdődik, kiabálások: marad a régi — mások Somkúttal kiáltják; a csend beálltával többen nyilatkoznak.

Pap József, Butyán László, (somkuti birtoko-sok, s tán képviselőségre számító) Medán, (ki ha-sználóan képviselő fogna lenni), Somkut mellett nyi-latkoznak.

Gr. Teleki Eduard, Filep István másod alka-pitány, Drágos, Sebe, Vojt Gergely, Biró Sándor Re-mete mellett, kiabálások Somkut, mások Remete, ekkor Butyán feláll: Nép vigyázz, mert somkuti birtokos Remete mellett nyilatkozott!!

Felszólalás nincs helyén, mások szavazzunk. Elnök, két felé kell hogy álljanak, kiáltás kime-nyítnk, mert sokan vannak künt is, erre a gyűlés-teremből a szabadba kimennek.

Jobbra a Remetét pártolók állanak. Balra a Somkutot pártolók.

Egy hajdu kezdi a népet Somkutra terenget-ni, egy ablakból a csendbiztos felkiált, a hajdu menjen el onnan, ekkor Biró Sándor lép a nép közé, kezdi hívni, Pap István pénztárnok kezdi a népet huzni somkutiak közé, Butyán tisztú ügyész a nép közé, hasonlóan somkutiakhoz szölitja, a kik őt pártolják. Katona a lépcsőzettről felkiált, nem kell a népet terelni, szabadjára kell bocsátani, nem aba-bad szavazás, ha a népet erlletetik, Butyán ezt sér-tésnek veszi, — szövallás — Butyán a népközül Ka-tona cleibe lép fenyegetődözölleg, Katona hangosan jogtalanáságnak nevezi, Butyán ujra a népközé megy: Katona szemtelenségnek jellegezi, Butyán indulato-san Katonának megy, az első lépcsőre lép, de on-nan csakhamar visszatér, gr. Teleki György az el-nökséget felszölitja, hogy individualis votisatiót ren-deljen, megkezdetik a votisatio.

Butyán, Medán, Pap István, nem távozik a nép közül.

Biró Sándor, mint ellenpárt, hasonlóan a nép között.

Végül látván a somkutiak, hogy vereséget szen-vednek.

Pap István egy ut-kaparót, ki kérelemmel jött, visz a szavazó asztalhoz.

Butyán Talentye megindul báznai votizánsok után.

Kliezán Péter, Pap József egykori szölgája, az utcáról vezeti be az embereket.

Lupuc, somkut pataki lelkész, nyíltan kortes-kedik.

S végül miután a szavazók számbavétetnek, ki jön, hogy nem bizottmányi tagok szavaztatnak és Remete 71 szavazattal lőn N.-Somkut felett, bo-vá 55-ön szavaztak, győztek.

Szép kiáltás a választásra!! s kérdehetné az olvasó látta-e az elnökség? erre nem felelek, most, azt nem tudom, csak annyit, hogy az elnök az elő-szöbában gr. Teleki Györgygyel beszélgetett. Ezután megválasztatott a középponti bizott-mány, hová 41 lőn beválasztva, kik közül 15 az eskütt azonnal le is tették, és a gyűlés délután 4 óra után feloszlott.

Másnap délután 4 órakor volt a jegyzőkönyv hitelesítése: s minő zavart vala a gyűlés, oly zavart jegyzőkönyv lón is szerkesztve, mi kiigazítottán oszlott szét a gyűlés, october 18-án a központi bizottmány össze is állt, a kertleli összejárók elválasztották, azok közül 5 tag általános többséggel, K. I. felett szavazás történt s az elnökség döntő szótja tévé összejáró bizottnák.

Jövőre többször fogunk találkozni, most már nyilvánosság elébe lépünk a sok önzésekkel, miket évek óta tűrni kénytelen, ha csak a kormány nem nyújt segílyt, s nem fogja a személyeskedéseket más nton megszüntetni. Oszinte fi.

Hazai intézetek

A „Victoria” biztosító társaság.

Alig küzdött egy társaság annyit alakulásában, mint a „Victoria” biztosító társaság. Nem csodáljuk ezt; mert Erdélynek ez legelső nagyobb részvéténytársasága. Idő kellett, míg az eszme hasonló körülmények közt megértett; míg a közbizalom a részvétényes társaság eszméjét általán, aztán specialitáster magát a társaságot a léteztethetőség megfelelő mértékben fölkarolta.

Most azonban már él a társaság, működését tettelegesen megkezdette, s három hónap óta érellyes terjeszkedéssel folytatja.

Annálfojva méltó tárgyalat szolgálhat vizsgálódásunknak, mert a „Victoria” immár köztgyűlnek, a journalistika pedig a közügyek tolmácsa és öre tartozván lenni, azok körül vizsgálódni nemcsak jogában, de kötelességében is áll.

Két főkérdés merül itt föl; első: érdemes volt-e a „Victoriát” alakítani? második: megérdemli-e az a pártolást?

Az első kérdést talán már nem is kellene többé vitatni, mert a „Victoria” tetteleg él, s így alakításának érdemes volta kérdés tárgya többé nem lehet. Még sem árt e tekintetben is a nyilvánosság előtt tájékozást tennünk.

A biztosítás ügye a nagy közönség közt napontként terjed. Nagy Magyarországon már három erős hazai intézet működik e téren; s mellett több bécsi és triesti intézetek szintén nevezetes üzletet csinálnak. Azt halljuk, hogy a birodalmon kívül levő külföldről is több társaság kérdézt már be, hogy az osztrák birodalomban is dolgozhasson, és a lipseai társaság csakugyan direct üzletet is folytlat számos évek óta.

Erdélynek eddigelé csak egy kölcsönös biztosító intézete volt. Nagyon helyén volt annak okáért, hogy itt is egy részvétényekre alapult általános biztosító társaság alakuljon, mely előre megszabott díjért mindenkor gyorsan és egész kárpótást nyújtson a károsodottaknak.

Még Erdélyben alig van egyhuzadrésze biztosító azon tárgyaknak, melyek biztosításra valók, pedig a közérdek azt kíváná, hogy miveltségünk oda fejlődjék, miszerint semmi vagyonunk ne maradjon véletlenségre, hanem veszedelem ellen biztosítva legyen, mert vajmi keserves kibevetni a véletlenül ránk jött szerencsétlenséget, míg a csekély biztosítási díjak apránkénti fizetését az ember alig érzi meg.

Ebből egyebírát csak azt akarjuk kihozni, hogy van tér elég a működésre.

Igaz a Királyhágón tuli intézetek szintén szépen kiterjesztették üzletüket reánk is. Ez jól is van így. Sőt hazánk politikai egysége folytán nem is tekinthetjük ezeket is másképp, mint egyenesen részünk re is hazai intézeteket. Reméljük azonban, hogy ezen keblü intézetünket meg az anyaország fogja szintén hazainak tekinteni. A tér ezáltal mindkét részre ismét csak növekszik.

De így felfogásunk daczára is mégis látunk éppen Erdélyországra nézve egy nevezetes előnyt a „Victoria” keletkezésében, mely bennünket erdélyiekül különösen kell, hogy a Victoriához csatoljon.

Minél közelebb a tűz, annál jobban melegit. A távol tűznek az ember gyakran még hidegét érzi. Erdélynek pénzintézetei ugy szólnán éppen nincsenek. A távollévő pénzintézetek melege ide, — bizony érezzük — nagyon gyéren hat. Kolozsvárott a „Victoria” nyomdokán már egy nevezetes pénzintézet keletkezett részvétényekre alakulva a „Zálog-kölcsön-intézet.” Nem akarjuk azt állítani, hogy ez éppen a „Victoria” érdeme, a minthogy tulajdonképen nem is az: de a bizonyos, hogy a „Zálog-kölcsön-intézet” alapítói általánan oly egyének, kik a „Victoriánál” is részesek, s a két intézet közt ekképp már is megindult szoros egybeköttetés pénzpiacunk javítására nem csekély fontossággal bír. E mellett a „Victoria” egyik főhivatalosa lévén, a biztosítási díjakból befolyó pénzeknek, a mi közelünkben összegyűltetésére csatornát szolgáltatni, melyekhez a társaság alapítókéje is járulván, szintén maga is közvetlen pénzpiacunk javításának lényeges eszközét képezi; a minthogy alig indult meg a társaság már is 50—60,000 frt körül rug az összeg, mennyivel a kölcsön forgalmat a „Victoria” pénztárából szaporította.

Ez indokból nyíltan el kell ismernünk, hogy a „Victoria” keletkezését nemcsak farsadságot érdemlőnek, sőt szerencsének tartjuk.

Mivel azonban a „Victoria” szép és fontos hivatását csak úgy teljesítheti, ha az a biztosító közönséggel által pártolatik, következik a második kérdés megvizsgálása, t. i. hogy megérdemli-e az a pártolást.

Nem akarunk mélyen beleerészkedni a személyesről szólásba. De el kell ismernünk, hogy egy nyilvános intézetnél, mint a „Victoria”, a közhitelt érdemlően a legelső, és legfontosabb kérdések egyike az, hogy kik állanak annak élén.

Minden biztosító intézetnek, mely az általános törvénye szerint részvétényekre alakult, bizonyos összegű alapítókéje van, mely arra való, hogy ha a károk oly tetemes mennyiségben találjanak előfordulni, hogy a rendes díjbevételekből nem fedeztetnek, akkor azok ezen alapítókéből pótoltsanak. Azonban ha összehasonlítjuk ezen alapítóket, mely rendesen egy-két-három millió szokott lenni, azon összeggel, melyet egyik-másik társaságnál biztosítóval találunk, mely biztosított összeg három, négy, sőt hatszáz millióra, s azon felül is felrug; akkor valóban meg kell vallanunk, hogy azon alapítóké a biztosított összeghez képest oly csekélyek, hogy bizonyára nem abban keresendő az intézet hitelének fölalpja, hanem azon egyének józanságában, becsületességében, körültekintő és figyelmes szakértelmében, kik az intézetet körülveszik, annak élén állanak és ügyeit vezetik.

Kivált ha figyelembe vesszük, hogy sok intézet a biztosításnak nem csak egy ágában dolgozik, hanem üzlete több ágakra: tűz, jég-, szállítmány- és emberélet-biztosításra is kiterjedvén; alapítókéje szintén három négy ágra megoszlik, minélfojva látszólagos nagysága annál alább száll: az intézet élén álló személyiségek befolyása és fontossága annak hitelle alapjára annál inkább emelkedik.

Ha valamely biztosító társaság élén, nagyon vakmerő, hazard emberekké állanak, a kik nagyon nakra-főre gyűjtik össze a társaság nyakába a biztosításokat, s nem gondolják meg eléggé az azokon történhető károkat: azokkal nagyon nagyon könnyen megtörténhetik, hogy éppen akkor bukik meg társaságuk, mikor a közönség legnagyobb virágzásban gondolta azt lenni; s a bizalmát az ilyeneknek kölcsönözött fél akkor ébred fel keservesen, midőn a bizottság füstbe oszlása által magát megcsalatra látja.

A biztosítás üzlete különben is nagyon sok szerencsét kíván. A közügy emberei lévén, meg kell vallanunk, hogy éppen ez okon a biztosítás terén sok oly szerencse-vadász vakmerően kísérti szerencsétét, kit az másutt már elhagyott, ki, ha vakmerősége itt sikerül, mindenesetre nyér, ha nem sikerül pedig, nem veszít, mert nincs mit veszítenie. Tisztelet a biztosítás ügy élén azoknak, kik nem vakmerő szerencse-vadászok.

Előbocsátott soraink fonalán örömmel ismerjük meg, hogy tiszta, becsületes s a közbizalmat mind multjok, mind jelenők által teljes mértékben érdemlő egyének is foglalkoznak a biztosítással: a mondottakkal csak azt akarunk kiittetni, hogy mily fontossággal bír éppen itt a figyelem a dolgok élén álló személyek jellemére.

Nem tartjuk szükségesnek egyenként nevezni meg, hogy kik állanak a Victoria biztosító társaság élén, megelégszünk azok közül csak egy-kettőnek megemléstével.

Elnöke a társaságnak báró Jósika Lajos, al-elnöke Hincz György, választmányi s igazgatóságai tagjai közt látjuk báró Bornemisze Jánost, gróf Károlyi Eddét, gróf Andrásfi Gyulát, Zeyk Józsefet a nagy birtokosok közül, ott vannak a helybeli legjobb kereskedő házaknak s a helybeli értelmiségnek kitűnő képviselői, s több a közügyek terén is ismert egyének, s tán felesleges is ismételnünk, miképp a társulat ügykezelésének élén álló vezér-igazgató Galgóczi Károly: Magyarország gazdasági statistikájának írója, a közügyek körüli buzgó tevékenységéről Magyar- és Erdélyországban egyaránt ismert publicista, s az adriai biztosító társaságnak öt évig első képviselő titkára.

Bővebb commentárt e nevekhez felesleges adnunk, s ha ezeket újból fölemlítjük, azt azon vizsgálódás természetes következményeképp kell tenünk, melyben a hasonló intézeteknél a személyiségek fontosságát az intézet jövőjének biztosabb kezességéről nézve egyik főkérdésnek találtuk.

Különfélék.

— A folyó 1865-ik év november 15-ére kihirdetve levő, Kolozsvárt tartandó országgyűlésre szabad ki, Kolozsvár város részéről küldendő két követ megválasztása történend hétfőn, folyó october hó 30-án a városházánál délelőtti 8 órától 12-ig, és délutáni 2 órától 5-ig, a szótzóelő czeduláknak az igazoló jeggyel ellátott választóktól beszédesere és számbavételére kirendelt bizottmány előtt. Kolozsvárt, oct. 22-én, 1865. Wendler, főbíró.

* Szinbázunk, mint halljuk, jövő hó 2-ára teljesen készen lesz, s így az előadásokat legközelebb 4-én megkezdik „Bánk-Bán”-nal. A czimszerpet Kovács Gyula játsza.

* Kapcsolatban e hírrel megemlítjük, hogy a Follinsz társulata nyári körútjából hazaérkezett tegnap. Néhány drámai tag még Fehérvárt működik, a jövő hó 1-én azonban az összes tagok együtt lesznek.

* Mult számunk mellett küldöttük szét Demjén László megrendelési felhívását Petőfi legújabb szinnyomata arczképére. E kép a költőt a 48/9-diki forradalomban mint honvédtüntetett elő, a lehető legsikerültebben. Oldalán ott van kedvezés szélés kárdja, mellén az érdemjel, melyet maga az

őreg Bem tűzött fel oda kedvencez hadsegédének, ki viszont végtelenül szerette az őreg urat. A kép annyira élénk, hogy bármely terem díszéül szolgálhat. Demjén s általa Stein János könyvkereskedése minden megrendelést gyorsan és pontosan teljesítenek.

* A Tordán elfogott két bankóhamisítók öts, tizes és százásokat csináltak, de annyira gyarlón, hogy az első pillanatra fel lehet ismerni, mintán szabadkézzel s csupán tollal vannak rajzolva.

* A Genuában megjelenő „Zenzero”-nak írják: „Garibaldi tk. a napokban pénzzükségből egy régebben birt arab menjét és arab kaucajáját eladni szándékozott. Mind a két nemes állat egy fiatal genuai istállójában tartatot, a nélkül, hogy valamit kívánt volna a gondviselésért s tartásért. Kevés vevő találkozt, s ezek is nagyon alkudoztak az 5000 frank árra. Minthogy azonban a hitelzők szokottnál nagyobbán ostromolták követeléseikkel Caprera sziklái, a tulajdonos részánta magát, hogy odaadja kedves lovait az ígért 2000 frankért. Azonban az alku megkötésére kitért napon Menotti irt, hogy, ha lehet, halasszák az eladást, mert kilátás van jobb vevőre. És csakugyan meg is jelent egy ur, a ki Bo-nak nevezte magát s első szóra kifizette a kért 5000 frankot. S csakhamar kistilt, hogy a király megbízottja volt, a lovak a kir. istállóba vitettek, s ugy hallani, hogy mihelyt szükége leend reájok, azonnal előbbi orok rendelkezése alá bocsátatnak.

* Szűketési eset. Azon helyzetben vagyunk, irja egy bécsi lap, hogy egy felette érdekes szűketési esetet jelenthetünk, melynek egy része Magyarországon játszik, s mely miatt már hónapok óta folyunk az alkudozások az itteni török követés, a külügyministerium és a magyar udvari kancellária között; mi több, Magyarországon már hivatalnokok is függesztettek fel e miatt állomásaiktól, s az ezen ügyben váltott okmányok s telegrammok igen számosak. Magáról a tárgyról következő hiteles részletek jutottak tudomásunkra: Egy 1848-ban compromittált R. nevű magyar Bukarestbe menekült s ismeretséggé lépett ott egy gazdag serfözönével, mely bizalmas viszonynak egy fü löngytműlöce. R. később házasságra lépett egy nővel, azonban rövid idő mulva havonként jelentékeny összegek kezdtek hiányozni a pénztárából. A házások közt viszálykodás támadt, melynek vége az lón, hogy R. arról vádoltatva, mikép nejkének élete ellen tör, nem rég több évi kényszermunkára lón itélve, s az oláh sóaknába szállitatott el. Midőn azonban még szabad lábön állt, egyszerre ez év april havában az említett, s most már 11 éves fü eltűnt az anyai házból, a nő pedig egy névtelen levelet kapott, melyben tudtára adatik, hogy a fünt, ki egész szeretettel estgőt, csak 10,000 arany lefizetésé után fogja visszakaphatni. A megszorodott anya D. nevű könyvvívőjét pénzzel és meghatalmazással ellátva azonnal kitérdé a gyermek keresésére, és sikertült annak nem csak az eltűnt nyomait, hanem magát a fünt is R. testvérénél Iglón, Szepesmegyében föltalálhatni.

A könyvvívő dr. S. által azonnal a bécsi török követéshez fordult s visszaadatni kívánta az elsőkötött gyermekét. A követés meglette a szükséges lépéseket a külügyministeriumnál, s ez ismét a magyar udvari kancellariánál. — A távirtda működésbe hozott, s néhány nap alatt minden megvalósult. Az iglói hatóságok utasítást vettek a gyermekre gondot viselni, D. ur Iglóra utazott, de midőn megérkezett, akkor a fü már ismét el volt szűketve, s föl sem ismételt mindaz óráig, miután az iglói hivatalnokok, ellenére Mauks megyei föispáni helytartó világos parancsának, R. fi-
vérétől nem vették el azonnal a gyermeket. Néhány iglói hivatalnok e miatt felüggesztetett ugyan, az ügy azonban korántsem lett ez által elintézve, mi, ha eddig is függőben marad, D. minden eddigi költségeinek megtérítését a k. kincstáron szándékozik követelni. — Ez 1865-ben történt eset csaknem hihetlenül hangzik, mindazáltal az tökéletesen való, a mint ezt több ez ügyben váltott okmány is hitelesen bizonyítja.

* Denique Amerika az eredetiségek házája. Washington államban számos hely végkép elpusztult, s most ott elbocsátott katonák telepedtek meg, hogy földet miveljenek, de a kik még azon hiányban szenvednek, hogy az egész környéken egyetlen nőszemély sincsen. Ellenben Massachusetts államban a férfiak a harczok tűzében kipusztulván, nagy a száma a hajadon leányoknak. Washington állam kormányja megkereste ennélfogva Massachusetts állam kormányát, küldene egy jó „rakodványt” e szükséges és kedves női áruzekekkel; minnek folytán Massachusetts állam egy hajót el is inditotta 300 hajadon személyvel, kik vállalkoztak Washingtonban fölötöt tétetni fejükre. De a mint írják, e szám még mindig igen kevés. Csak 300 nő: — „quid hoc ad tantam sitim!”

— Közelebről egy néhány könyv jelent meg pesti kiadóinknál, a melyeket ajánlunk az olvasó közönség figyelmébe. A beküldött munkák itt következnek:

1) „Attila, fiaí és utódai történelme.” Thierry Amade hirhedett munkája, a harmadik s meghövitett kiadás szerit fordítva jeles történelmünk Szabó Károly által. E nemzetünkre nézve oly fontos munkának emeljük első fizetete jelent meg, de ugy a

fordító „mint a” kiadó Ráth Mór nevei kezeskednek, hogy ez egész munkát történetirodalmunk a hazai nyelven is birni fogja.

2) Lord Clive Warren Stastings. — „Az angol Keletindia meghódításának története.” Macanlay után fordította Szász Károly, kiadja Ráth Mór. A kiadó ezlja Macanlay többi apróbb műveit is Szász K. fordítása után közre adni, ha ezen munka kelendő-
sége által arra ösztönözve lesz; a hirveves angol történeasz munkáinak állttetése irodalmunkra nézve valóban nagy nyeremény volna.

3) E czim alatt „Kis nemzeti muzeum” Heckenaszt Gusztáv vállalatot indított meg, a mely jelebbe írónk összegyűjtött műveinek olcsó kiadásából áll; ezen hozzáuk beküldött első kötet „A magyar dalok” czim alatt a legkedveltebb nemzeti dalok, balladák s románcok s más szaválásra alkalmas költemények gyűjteményét foglalja magában. Ára 50 kr.

4) A hercege Eszterházi-féle katastrofa, társadalmi és gazdasági tanulmány, irta Wessely József, kiadta Ráth Mór.

5) Bolond Miska naptára 1866-ra sok képpel, kiadta Emich Gusztáv, ára 80 kr. Bolond Miska élrees tolla eléggé ismeretes az olvasó közönség előtt, s naptárát a magyar humoristika terén szintén ismeretesbnek, hogysém többé ajánlatra volna szükség, csak annyit említhetünk, hogy most szabadabb levén a sajtó, humora is szabadabb és termékenyebb.

6) Emich Gusztáv nagy képes naptára; Ezen igen szépen és jól kiállított naptár már egészen meghonosult napi irodalmunkban, s alig van szűkegg erről többet megjegyezünk, minthogy annak 1866-ra szóló folyama is már megjelent s minden hazai könyvtárnál, ugy ez, mint a fenebb említett munkák, megrendelhető.

Politikai hírek.

Austria. Bécs, oct. 16. Párisból ide érkezett legújabb tudósítások szerint a lengyel kérdésben folyt alkudozások idejéttől fogva még nem állott Austria oly jól Franciaországgal mint éppen most. Ugy látszik, hogy francia részről példázgató modorban kérdézősködések tétettek ide, az Olaszország irányábni magatartás iránt. Jóformán gyanították, hogy mit ígért Bismark, s tudni szeretnék, mit ígér annak ellenében Austria. Főleg a kereskedelmi politikai téren nem tapasztalható már a régi merevltség az Olaszországgal kiegyekedésre nézve, mint ezélt. — Az még kérdés, eljön-e ide is a portugali királyi pár, melynek ugylátszik az a feladata, hogy különféle európai udvaroknál Olaszország érdekében működjenek; noha ugy hallani, hogy a király jelzette volna ebbeli szándékát Bécsbe, nagybátyjához, Koburg hghez. Főltehetni, hogy látogatása itt nem nagy örömet fogna okozni. Feljegyzésre méltó végül még az is, hogy Bismark még egy ideig Biarritzbán marad, s Páris felé utazik vissza, azonban az császár Compiègneben lesz odaérkezésekor. — A „Köln. Zig.”-nak írják: Valahányszor lazulnak a viszonylatok Poroszországgal, a hiv. lapok mindig egyfelől Francia-, másfelől Olaszországgal jobb egyetérésre való kilátásokkal kecsgetnek. Most is ugy van; azt hírosztelek, hogy a mult év vége felé Franciaországgal megindított, de később abbaahagyott alkudozások megújítatnának. Az efféle hírek egytől egyig nem sok fontosságra vergődnek. Mindez nem fogja Poroszországot megzavarni actiójában, annyival inkább, mert jól tudja, hogy a jóbarátság előzete, a Vencenzéről lemondás, hiányzik.

Angolország. A „Times” egy főhivatalos beküldött jegyzékét közöl az Amerika és Angolország közötti viszonylatokra vonatkozólag. Minden félreértés elhárítása végett — mond — felkéretünk ismételve kijelenteni, hogy azon javaslat, melyet Russel lord az Egyestülállamok kormányának tett, így szól: „Ő Felsőge kormányja beleegyezik a bizottmány kinevezésébe, a melyhez a közelebbi polgárbáboru alatt támadt minden követelés utasítandó, — a melyek iránt a kormány abban meg egyezik, hogy azok a bizottmány élé utasítandók.” Az utóbbi kitétel megszorítja a bizottmány élé utasítandó tárgyakat, mert nem hangzanak össze az Angolország által elfoglalt állással, s azon indokokkal, melyek azt választott bíróság visszautasítására bírtak, azt megengedni, hogy az „Alabama”, s más ilyenü hajók pusztításai a bizottmány eldöntése alá terjesztessenek. Ennélfogva, ha ezen bizottmány megalakították, minden kártérítési követelés annak hatósága körén kívül esnek.

A „Globe” is polemizál ugy mint a „Times” és „Morning Herald”, a párisi, berlini és sz. pétervári kormánylapok Irlandról hozott iteleteinak elferdítéséi ellenében. Az „Irish People” czimü lap, ha az erre szükséges tüke meglegne, holnap ismét megjelenhetne és pedig mindaddig, mig munkatársai nem keverednének ismét árnól összesekítvésbe. Csak azért nyomtatott el, mivel az érdeklettek elfogattak bizonyos vétségek miatt, melyek nem sajtóvétségek.

Franciaország. A „Patrie” a következő főhivatalos tudósítást közli: „Római tudósításaink kétségen kívül állítják, hogy komolyan foglalkoznak a francia csapatoknak, — a szeptemberi conventio életbelepítése nyomán, — a római területről felszállításával. Merode hadügyminister be-

tegségének dacára is, mely úgy látszik igen komoly jeleget volt, már előkészítettek az arra nézve szükséges intézkedések, hogy római helyőrségekkel váltassanak fel azok, miket a megszálló hadtest szolgált a különböző helységeken, a két kormány közt megállapított összpontosítási helyeken, t. i. Rómán, Civita-Vecchián s Viterbón kívül. Számos pápai ügynökök tevékenyen foglalkodnak ujonczok besorozásával, a római sereg hadvázainak kiegészítésére végezt. Névszerint Civita-Vecchiában ujonczosági irodák nyitattak meg. Még nem tudhatni bizonyosan, hogy mikor fog megkezdődni a kivonulási mozgalom. Azonban a tengerészeti minisiteriumnál már most is előkészítettek tétetek egy első hazaszállításhoz. E szerint bizonyos várható, hogy legközelebb fogonosítani fognak a francia kormány által elhatározott intézkedések, a római megszálló hadtest fokozatos visszahívása iránt.

Olaszország. Róma, october 15. Azon kilitást, hogy mindjárt ujév után legelőbb a francia lovasság és tüzérség, mintegy 5000 ember, elmegy, kényseríti a római curiát a toborzások erősebb folytatására, különösen Irland, Belgium, keleti Franciaország, Bajorország és Ausztriaiban. Valjón a római kincstár meg fogja-e birmi mindezt, valamint az új foganatosítást fizetését, mely államára Merode az amerikai rabszolgaság védelmezőjét Beauregardot szemelte volna ki, — a jövő fogja meg-

mutatni, Montebello herceg oct. 20-án ismét Rómába érkezik. Msgr. Franchi, ki még mindig pápai követ a toscanai hercegnél, körutat tesz Németországban és Oroszországba is el fog menni, mint Rómából ismételve állítja, tisztán egyházi, de mint Florenzben gyantiják, különösen politikai reactionarius ügyekben. Ugy látszik, ismét meg akarják egyszer kísérteni, Oroszországot és Ausztriát, habár érdekük Német- és Olaszországban messze szétágaznak, oly terveknek nyerni meg, melyek úgy Francia- és Poroszország, mint szintén Olaszország ellen vannak intézve. Mint a „France” jelenti, a francia kormány a rómainak ismételve kinyilatkozta, hogy a toborzásokat a pápai hadsereg számára lehetőleg elő akarja segíteni. Ugyanezen forrás szerint Franchi Bécsben szintén ez ohajt nyilvánította Ferencz József császárnál.

Németország. Berlin, oct. 16. Frankfurt, oct. 13. A „Frankfurter Zig” írja: A német nagyhatalmak jegyzék útján szollították fel a városi senatust, hogy vetne véget az agitációnak, melynek Frankfurt tüzehelye lett, s mely a gyakori gyülekezetekben, a sajtó magatartásában, s az egyetlek működésében nyilvánul; ellenkező esetben a nagyhatalmak önmaguk veendik kezükbe Frankfurt kormányát. A senatus egy szótöbbséggel engedett a felhívásnak.

Frankfurt, oct. 18. A frankfurti tanácskozás intézett osztrák-poros jegyzék formaszertint nehezebbet fejez ki a miatt, hogy a frankfurti képviselők gyűlése a gasteini egyezés, és a német nagyhatalmak politikája ellen kitéréseket hallatott, valamint a frankfurti sajtó magatartására is vonatkozik a jegyzék nehezebbel. Ugy hallani, hogy ezen osztrák-poros okmány minden kis állami kormány-nak egyidejűleg megküldetett. Attól lehet tartani, hogy a nemzeti-egyetel küzeledő nagy gyűlése nem fog megengedtetni.

Ujabb. Brüssel, oct. 20. Az „Ind. belge” párisi levelezője írja: Napoleon császár a Mexiko miatt fenyegető összeütközést Amerikával, oly rendszabályok elrendelése által fogja elhárítani, melyek ugyanazonos minőségűek az olasz sept. conventioval, s elrendelendik a francia csapatoknak Mexikoból fokozatos kivonulását.

Páris, oct. 20. A mai „Moniteur” jelenti: Nagy-Britannia helyesli Franciaország abbeli indítványát, hogy conferentia hívassék egybe Konstantinápolyban azon eszközök megállapítására, melyek által a cholera kitérése s elterjedése gátolhatódnék.

Bukurest, oct. 19. Mütán Odobesco

és Bengesco a külügyminisiteri tárczát visszaszadtították, ez ideiglenesen Savel Manu tkk által kezeltetik.

Athen, oct. 14. Egész Görögországban nagy üzet-pangás uralkodik; és igen sokan vándorolnak ki Angol- és Törökországba. — Az északi tartományokban ismét rablóbandák garzálkodnak.

Frankfurt, oct. 20. A városi polgári képviselő-testület egyhangulag kinyilatkozta, hogy a senatus méltóságjeljesen és erőlyesen ellene szegülné a szabadvárosi felsőség joga s önállása fenyegetettségének, bárkitől származzék az.

Hírigazítás. Utóbbi számunkban a gy.-fehérvári levél alá tett glossámban hibásan áll „nemzeti jogot”, e helyett „nemzeti jogot.”

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

October 19-ken: 5%, Nemzeti kölesön 100 frt. 70.65.—5% Metalliques 100 frt. 66.35 Bankrészvény 773.—Hitelintézeti részvény 200 forint 164.90. London 10 ft st. 100 frt 23 1/4 kr 108.—Ezüst 107.25. Cs. kir. arany 5.19.— 1860. kölesön 85.95.

T. és telelós szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

1176 sz. 1865.

(319)

(1-3)

Hirdetmény.

A szamosujvári orsz. kir. feyintézet feyenczei jövő évi élemezésének és az őrségnek ugyanazon időre járuló kényér szállításának árszökkenés útján leendő biztosítása a felséges kir. Főkormányzóknak folyó évi és hó 10-től 25,144 sz. a. kelt kegyes rendelkezésben hagyatván meg az e tárgyban szóbeli nyilvános — az említett feyintézeti irodájában megtartandó árszökkenés folyó évi szent **András hava 15-re** reggeli 9 órára iratik ki, mi is azon megjegyzéssel tétetik közhírre, miszerint ezen árszökkenéshez minden olyan vállalkozni kívánó, ki a feltételek 5-ik pontja értelmében attól elzárva ninesen, a feltételek, melyek a már többször említett feyintézeti igazgatóságának irodájában bővebben megtekinthetők, értelmebeni igazolása és 2000 o. é. frt. bánatpénz letétele után, mely készpénzben, vagy ennek megfelelő tőzsdé járványárral bíró állampapirokban lesz leteendő, hozzá szólhat.

A kifizött határidőig a fennebbi értelemben igazolt és a fennebbi módon és mennyiségben leteendő bánatpénzzel megterhelt ajánlatok is irásban, a szabályszerű bélyeggel ellátva, el fognak fogadtatni, ezen irásos ajánlatok azonban, melyekben az egyes étker részletekért kívánt összegek betűkkel és számbetűkkel tisztán és olvashaton irandók ki, még a szóbeli árszökkenés megkezdése előtt lesznek felbontandók, és az azokban foglalt ajánlatok az illető árszökkenési jegyzőkönyvbe első ajánlatképpen fognak beírtni.

Az ezen árszökkenésre vonatkozó szorosabb feltételek az intézet irodájában a szokott hivatalos órák alatt addig is megtekinthetők.

Az orsz. kir. feyínház igazgatósága Szamosujvárt, 1865 october hó 18-án.

Sz. 3342. 1865. polg.

(311)

(2-3)

Hirdetmény.

Ns. Kolozsmegye id. törvényészke ezennel közhírre teszi, hogy Kolozsvár sz. kir. város törvényészke az 1865-ik év január 21-én, 490 sz. a. kelt jogérvényes fizetési rendelkezése folytán Benedek Sándornak mlgs Kabós Dániel elleni 3150 frt váltó-tőke követelése, ennek 1865 január 1-től folyó 6% kamatai, a már 15 frt 22 krba megállapított perbi és végrehajtási, a jelenleg 59 frt 31% krra mérsékelt és ezután még felmerülendő végrehajtási költségek felhajtása végett mlgs Kabós Dániel urnak P.-Sz.-Miklósban ns. Kolozsmegyében lévő, már lezálogolt és bírólág 5740 frtra becsült részjószág bírói nyilvános árverezése megrendeltek, és annak foganatosítására két határnap tűzetik ki **1865-ik év november 6-án és december 30-án** d. e. 9 órakor a kolozsmegyei törvényész irodájában, holott is az irt részjószág az első árveréskor csak becésaron, vagy azon feylül, a másodikon becésaron alól is a többet ígérőnek el fog adatni.

A becsült ígérőket és az elfogadott árverési feltételeket a venni szándékozó ezen törvényészknél megtekinthetik; miért is mind azok, kik habár külön értesítést nem vettek is, magukat a nyilvánkönyvekbei beigtatásnál fogva a jószágra jelzálogi jogot nyerteknek vélik, felhívtnak, miszerint azt a jószág eladásáig annál bizonyosabban bejelentsék, mivel ellenkező esetben magoknak tulajdoníthatják, ha a vétel-ár felszítása az ő hírok nélkül történik meg, ha e miatt, a mennyire az által a vétel-ár kimeríttetnék, ki fognak záratni.

Ns. Kolozsmegye törvényészke az 1865 év július 26-án tartott üléséből.

Szám. 2467. 1865.

(312)

(2-3)

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényészke közhírre teszi, hogy özvegy Knusz Antalné, Tiltsch Johanna felperesőnek, 1800 pforint valóságos ezüst ércpénz tőke követelése, ennek 1865 április 15-étől folyó 5% kamatai, az eddigi 136 pforint, 12 frt 87 kr o. é. törvényesített perbeli, a jelenleg 60 frt 11 kr. mérsékelt becsült, és árverési, úgy az ezután felmerülhető költségek behajtása végett az özvegy Baranyai Péternő Golya Eszter hagyatéka tömegéhez tartozó Kis-Petri helységeben fekvő már lezálogolt, és a mult évi 4574 számú végzéssel elfogadott becsült munkálát szerint 2510 frt 50 krra o. é. becsült két belső telek, külső szántó, kaszáló és erdő részekből álló ingatlan birtokának bírói végrehajtási árverés megengedtetvén, annak a törvényészknél elfogadott árverési feltételek szerint leendő foganatosítására két határnap tűzetik ki, **1865-ik évi december 28-ik és 1866-ik évi február 8-ára**, mindég d. e. 9 órára, ezen id. törvényész irodájában Kolozsvárt.

Miről a venni szándékozó azon hozzáadással értesíttetnek, hogy az árverezni kívánók kötelesek a becs-ár 10%ját, mint bánatpénzt az árverezés előtt a törvényészknél árverési biztoshoz letenni, s hogy az elárverezendő ingatlanok az első határnapon, csak is becésaron, vagy azon feylül, a második árveréskor azonban becésaron alól is a többet ígérőnek el fognak adatni.

A többi árverési feltételek e törvényészknél levéltárban megtekinthetők. Végre a zálogjogos hitelezőkhöz a pprdt. 509 §-ban megirt felhívás intézetik. Nemes Kolozsmegye törvényészke az 1865-ik év october hó 3-án tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(317)

Az ujonan megnyitott és elsőrangvá tett

(1-3)

Nemzeti Szálloda

KÁROLY FEHÉRVÁRTT, a főtéren.

Alólirt ajánlom, a nagy érdemű közönségnek egészen ujonan berendezett szállodamát, napos és hónapos szobáival; annak az első emeleten és a földszinten fekvő díszes éttermet, kitűnő istálót és szekerőszéket. A tisztelt utazókat, a Tordán, a „KORONA VENDEGLŐ” kezelése alkalmával tett jutányos szolgálatokra tisztelettel emlékeztetve, van szrencsem most is kijelentem, hogy a szobák ára 50 krtól, 1 frtig terjed; a konyha a legizletesebb étket szolgálndja, az italok kitűnők lesznek, és hogy mindezekhez a legpontosabb szolgálat járul. Számos látogatást kér **RÓMER JÁNOS, bérlő.**

Enygyári hirdetmény.

(2-3)

Alólirt tisztelettel jelenti, hogy husz év óta jó hírből fennálló enygyárát ujból szervezvé, valamint eddig a versenyt bármelyik hasonnemű gyárral kiállotta, úgy az idén még biztosabb és jobb enygyval szolgálhat, mint más készítő. Különösen nagy mennyiséggel szolgálhat **finom barna és fekete enygyval**, melynek **mászáját helyből elvitelve 16, 20 és 24 o. é. frton** kaphatni. Egyszermind megkivánja jegyezni, hogy a most divatban levő **piros enygy** alólirtul csak megrendelés útján kapható, mivel ez nem természetes mű, hanem csak olyanok készítménye, kik azt nem felhasználási szempontból, hanem avult anyag (materiale) feldolgozhatása végett készítik, melyre bátor figyelemzetet a t. ez. közönséget, hogy ez bár a szemnek kedvezőbb, de a czelnak nem felel meg. Ez állítás igazsága felől hivatkozik a helybeli t. asztalos czéh bizottmánya próbatétel utáni vallomására.

Vidéki bérmentes megrendelések pontosan teljesíttetnek. **DALCHAU JÓZSEF,** asztalosmester és enygykészítő.

Lakasom: Kolozsvárt, Széchenyi-tér 68 sz. alatt.

(318)

(1-10)

Alólirt ujból is ajánlja a nagy érdemű közönségnek mindennemű **szűcs készítményekkel** dúsan ellátott

RAKTÁRÁT

u. m. **férfi városi és utazó Bundáit, Buda és Sebastopolkát, országgyűlési díszmentéket**, melyek elkészítését a legközelebb időre fel is vállalja, **kalpagok** és többféle formájú és minőségű **sapkákat** és más czikkeket, továbbá: mindennemű **női Bundáit** a legjobb izléssel elkészítve mind kelmére, mind prém és béllésre nézve; különösen figyelembe ajánlja a csak egyedül nálla találtatott **amerikai nyest** bőreit, melyek minthogy több színben fordulnak elő, mind béllésnek, mind prémnek használhatók, oly könnyű és oly tartósak, hogy a róka-béllést mind könnyűségre, mind tartósságra nézve jóval feylülmulja.

PROHÁCZKY JÁNOS, szűcs-mester Kolozsvárt nagy-piazz N. 7.

Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt,

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelyt, Dobray Nándornál S.-Udvarhelyt, Barths Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sidel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejlervárt kapható:

Legujabb röpirat.

POLITICA CONDUCATORILORU

NATIONIEI ROMANE

din Transylvania in ciera din urma cinci ani.

Serisa de UNU ROMANU. Ára 25 kr.

MAGYARORSZÁG

sarkalatos törvényei,

s államjogi fejlődése 1848-ig. Ára 1 frt 50 kr. o. é.

Törvénytudományi műszótár,

közrebocsátja a magyar tudós társaság; második bővített kiadás. Ára 2 frt.

1848 évi Erdélyi országgyűlési

Törvényczikkék,

történeti függelékkel. Ára 30 kr. oszt. ért.

Az 1861-ik évi magyar országgyűlési beszédek.

3 kötet. Ára 7 frt 20 kr. oszt. ért.

Erdély története 1848—49-ben.

Irta Kovári László. Ára 2 frt.

Néklülőzhe len mindazokra nézve

a kik alkotmányos hivatalra készülnek.

A szolgabirói hivatal.

Irta Zsoldos Ignác tag. II-ik kiadás.

A magy. t. társaság által „nagy jutalom“-mal koszoruzott munka 3 füzet.

Ára 3 frt 40 kr.

Raktár.

első magyar és k. szabadalmazott vonalzó intézet és kereskedelmi-könyvgyár raktára Kolozsvárt Stein Jánosnál.

A kereskedők és iparosok számára megkivánatott kissebb és nagyobb

üzleti könyvek nagy választásban és **gyári áron** kaphatók.

Melléklet: az erdélyi gazdasági egylet eladandó facsemetének jegyzéke.

Hugó V. A nyomorultak. Franciaából fordították Huszár I. és Revitzky S. 2. kiadás. 20 füzet. Ára 10 frt. Diszkötésben 14 frt.

Arany J. Buda halála. Hun regé. A m. akademia által Nádasdy-díjjal jutalmazott mű. Diszkötésben 3 frt.

III. Napoleon császár. Julius Caesar története. Fordította Greguss Ágost. és Székely József. 3 kötet. Ára 10 frt.

Kazinczy Gábor. Martius Galeot könyve, Mátyás király jeles, bölcs és elmés mondásai és tetteiről. Ára 1 frt 20 kr.

Berbert L. Napoleon Lajos 1808-tól 1848-ig. Történeti korrajz. Fordította Szabó R. és Dienes L. 10 kötet. Ára 11 frt 60 kr.

Macaulay B. Lord Clive. Warren Hastings. Az angol Kelet-India meghódításának története. Fordította Szász Károly. Ára 2 frt.

Balogy Adám. II. Lajos király ő felsége. Regény. 2 frt.

II. Rákóczi Ferenc és kortársainak kiadatlan levelei. Ára 1 frt.

Les Buveurs d'Absinthe par Octave Fére et Jules Cauvain. Ára 1 frt 80 kr.

Voyages et découvertes dans l'Afrique septentrionale et centrale pendant les années 1849 a 1855. par le D-or Henri Bart. 4 köt. Ára 14 frt.

Entre deux femmes. par la comtesse Marie Montemerli. Ára 1 frt 80 kr.

Conseils aux acheteurs de chevaux exposé des maladies et des vices de conformation auxquels les chevaux sont sujets avec de nombreuses observations destinées a les faire reconnaître avant l'achat. Suivi d'un traité de l'age du cheval et d'un vocabulaire des termes d'hippiatrique par John Stewart. Ára 3 frt.

Le tireur. Infaillible quide du sportsman en ce qui concerne l'usage du fusil contenant des Leçons approfondies sur la chasse de tous les gibiers le tir au pigeon et le dressage des chiens. par Marksman. Ára 3 frt.

La Pudeur pour un billet de mille francs par Paul Perret. 1 frt 80 kr.

Chevaux de selle de chasse de course et d'attelage, manuel complet de l'éleveur & du propriétaire de chevaux. par H. Robinson. Ára 3 frt.

(316)

(1-2)

Pályázati hirdetmény.

Gyergyó-Ditró székely község részéről egy helybeli **orvostudori állomásra**, mely 800 o. é. frt évi fizetéssel, s e mellett minden második évben a Borszéki fürdő-orvosi állomás szokott javadalmával van ösztökölve, folyó évi **December 15-ig** pályázat nyitatik. Pályázni kívánó t. ez. urakra nézve egyéb szükséges kellekeken kívül a magyaryelvű tudása is feltételeztetik. A feltételekről bővebben értesülhetni bármikor a községi irodában.

Ditró, october 18-án, 1865.

BAJKÓ MÁTYÁS, bíró.

(315)

(1-3)

Eladó biliárd.

Egy használt, de jó **BILIÁRD** minden hozzá valókkal együtt **eladó**. Értekezhetni írnta Széchenyitér 49-dik számú házánál.